

6.9. 2026, 14. neděle po Trojici

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. ... (Gn 1,27-28)

Píseň: 756 *Nový den svítá*

Modlitba:

Pane Bože,

děkujeme za krásu. Za ticho a klid noci, za poznávání smyslu, za lásku a porozumění. Za hezky prožité roky, za naplněný život, za vzpomínky. Za oddech, odpočinek, sváteční dny, přerušení stereotypů, za neděli. Děkujeme za přátelství, za obnovené vztahy. Za ty, kdo nás mají rádi, kdo nás pochválí i nám řeknou, co děláme špatně. Děkujeme za lidi, kterým se můžeme dívat do očí.

Děkujeme za partnery, kteří si k sobě chtějí hledat cestu.

Prosíme, abychom se uměli radovat z přítomné chvíle. Myslíme na ty, koho otupuje bolest a bezcílnost.

Myslíme na ty, kdo by tu rádi byli, ale nejde to.

Prosíme, požehnej dnešní neděli. Amen.

Čtení: Gn 2,18-25

Píseň: 641 *Nevím, Pane, co ti dát*

Text: Gn 3,8-21

Kázání:

Není dobré, aby člověk byl sám. (A proto bude řeč o ženě.)

BKR: Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, kteráž by při něm byla.

Co následuje v bibli po tomto verši? Hospodin přivádí před Adama všechnu polní zvěř a nebeské ptactvo, aby viděl, jak je nazve. Člověk, adam vše pojmenuje, polní zvěř a ptáky, ale - *nenášla se mezi nimi pomoc jemu rovná*. Dostatečná. Odpovídající. Taková, jakou bude v životě potřebovat. Nenašel se partner pro člověka. Je dobře, že kolem sebe máme zvířata, potřebujeme je, jsou dobré Boží stvoření, často jsou lékem na samotu, ale není to člověkův rovnocenný partner.

K označení "člověk" - Adam: hebrejsky se řekne země (nebo prach země, to, po čem chodíme) *adamá*, jméno nebo označení *adam* naznačuje původ tohoto člověka - prach ze země. Zemák. Různé překlady zde (v těchto kapitolách Bible se vyskytuje opakovaně) to slovo adam překládají různě, střídavě člověk/adam. (Zmiňuji to proto, že budeme mluvit i o dalších jménech a jejich významu.)

Hospodin uvedl na Adama mrákotu, bezvědomí, vzal jedno jeho žebro a místo uzavřel masem. Z žebra utvořil Hospodin ženu a přivedl ji k Adamovi. To je ona! Kost z mých kostí, tělo z mého těla. Pomoc, kterou potřebuji.

Vznikla žena, která bude stát proti Adamovi. To je doslova řečeno v tom začátku (v. 18: učiním mu pomoc jemu rovnou - dosl. *Učiním mu pomoc jako proti němu*) Je tam zvláštní (a nepřekládané) ono slovo **proti**; žena je protějšek, je něčím jiná. Zrcadlo, výzva. Možná také ta mrákota na Adama přišla proto, aby Hospodin mohl vytvořit takový protějšek. Bytostně souvisí s Adamem, ale je proti němu. Pomoc - ale ne bytost úplně stejná, která bude přikyvovat, s Adamem ve všem souhlasit. Žena stojí proti němu, má své názory a ty jsou konfrontovány s názory jejího protějšku. Žena není mužovou pomocnicí jen, když s ním ve všem souhlasí. Někdy je pomocí právě nesouhlas. Ostatně už v tomto příběhu ti dva byli zajedno a nebylo to k dobrému - Adam nemusel ovoce od ženy přijmout a jíst.

Opět k označení: Hebrejsky se muž řekne *iš*; žena *iša*. Jazykově se tím vyjadřuje jejich soupodstatnost, příbuznost. BKR: muž/mužatka; ČEP: muž/mužena; B21: manžel/manželka (zde je

to přirozeně české; už to vyjadřuje právní vztah, který ale je následován textem o opuštění otce a matky... vlastně popisem vzniku manželství) Angličtina: man/woman.

Na scéně jsou dva lidé. Pohybují se v krásné zahradě, kolem nich stromy obsypané ovocem. Ráj to na pohled. Adamovi (ještě než měl ženu) bylo řečeno, že všechno je pro něj. Jen z jednoho stromu uprostřed zahrady Adam jíst nemá. Pak přijde za ženou had, překrutí to, co Hospodin řekl Adamovi... jak to bylo dál už znáte. (Tuto část přeskočím, chci se dostat ke jménu ženy.)

Jedla žena, jedl její muž. Adamovi předtím řekl Hospodin: Z toho stromu nejez, když bys z něj pojedl, propadneš smrti. --- Když teď ze stromu pojedli, nějak poznali, že něco je v nepořádku. Otevřelo se poznání dobrého a zlého a oni poznali, že něco je zlé. A něco se snaží skrýt, bible tomu říká nahota. Je to asi širší pojem, než jen, že nemají šaty. Je zde slovo arum(ím), není jasné, co přesně to je. Člověk tak byl stvořen, skrze hada ale dochází k názoru, že je to něco špatného. Dochází ke zpochybňování kvality Božího stvoření - které ale přece bylo dobré. Bůh hledá člověka (Adame, kde jsi?) a člověk, který začal dobrotu a kvalitu Božího stvoření zpochybňovat, se chce schovat, resp. odpovědnost a vinu svalit na někoho jiného, na ženu a žena na hada.

Lidé opouštějí ráj. Nicméně nepropadnou smrti, jak znělo ve varování. Je přislíbeno pokračování života. Bude to ale bolet. Bolestivě bude rození dětí a bolestivě namáhavé bude dobývání chleba. Proč bolest? Je zde řečeno, že po překročení Hospodinova zákona následuje bolest. Nejde zde o trest, je to popis faktu. Jsou věci, které bolí. Bolest se přitom může stát pomocí člověku a východiskem z nouze. Proto, aby lidé mohli přežít a vrátit se k Bohu, musí vstoupit do "očisťující bolesti". Člověk nezemřel, ale zemřelo v něm cosi, co jej spojuje s Bohem.

(Přemýšlím nad námitkou, proč by návrat k Bohu měl bolet. Není přece Pán Bůh milostivý? neodpouští? Nestačí říct "odpusť" a na věc zapomenout? Možná se to dá přirovnat ke vztahu mezi lidmi - když je vztah narušen (ublížením), není to snadné (easy, light), automatické, že se usmíříme, najdeme k sobě zase cestu, smeteme to ze stolu, budeme se tvářit, že se nic nestalo... prostě někde je bolest (zranění), které se nezahojí okamžitě - a asi nějak podobně je to s člověkem a Pánem Bohem. Nesnadnost (klopotnost) života je popsána jako bolest rození a dobývání chleba.)

Adam a jeho žena se dovídají, že život bude pokračovat. Sice v bolestech, ale není to konec. Adamovi možná teď dochází, jak moc ženu potřebuje. Není mu jen nějakou pomocí, zrcadlem, oporou... Zcela nezbytně jsou potřeba oba. Aby život nekončil. Ve chvíli, kdy toto Adamovi dojde, dává ženě jméno: *Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých.* (Gn 3,20) Jméno vytahuje věc z nebytí. Není to jen tak nějaká bytost, náhodná pomocnice, holka pro všechno... je to Eva, Živa. Život dávající. Tato konkrétní... Jméno je zásadní. Díky jménu druhého člověka můžeme také poznávat jméno Boží. Člověk si uvědomuje, že nemůže žít bez druhého člověka, a s tím zároveň je schopen si uvědomit, že nemůže žít bez Boha. Když tohle člověku dojde, když si uvědomí, že potřebuje partnera, protějšek, nalézá i cestu k Bohu. Resp. je otevřený přícházení Boha k člověku. Bůh ho přijímá. Ano, váš život na zemi bude často bolestivý, ale bude pokračovat, má zaslíbení, já vám pomůžu.

A Bůh dá lidem šaty. Kožené suknice. Kvalitativně lepší odění, než si může dát člověk sám. Šaty od Boha jsou zde něco, co zakryje nahotu, resp. to, za co se člověk stydí (to je to slovo arum). Nějakým způsobem (zde je to popsáno jako kožené suknice) Bůh umožní, aby lidé mohli žít beze studu - spolu navzájem i ve vztahu s Pánem Bohem. Jako když otec oblékl navrátilšího se marnotratného syna do nových šatů. Může jít na hostinu.

Pane Bože, děkujeme, že nám nabízíš šaty - oblečení milosti, odpuštění, lásky. Děkujeme za možnost se vracet. Jako lidi k sobě navzájem, jako lidi k tobě, Bohu. Amen.

Píseň: 328 Oči jsi mi dal
Večeře Páně

Píseň po VP: 687 *Pán Bůh je láska*
Ohlášky
Přímluvná modlitba

Poslání: I vstal a šel ke svému otci. Když byl ještě daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil. 21 Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.' 22 Ale otec rozkázal svým služebníkům: 'Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. 23 Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a buďme veselí, 24 protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.' A začali se veselit. (Lk 15,20-24)

Požehnání:

Bůh vás požehnej nepohodlím ve snadných odpovědích, polopravdách a povrchních vztazích, abyste mohli žít na hlubině svého srdce.

Bůh vás požehnej hněvem nad nespravedlností, útlakem a vykořisťováním lidí, abyste mohli pracovat pro spravedlnost, svobodu a pokoj.

Bůh vás požehnej slzami prolitými pro ty, kdo trpí bolestí, odmítáním, hladověním a válkou, abyste mohli natáhnout ruce k jejich útěše a jejich bolest změnit v radost.

Bůh vás požehnej dostatkem bláznovství, abyste měli odvahu být ve světě jiní a dělat věci, o kterých ostatní říkají, že udělat nejdou.

A požehnání Boha Otce, Syna i Ducha svatého zůstávej na vás a ve vši vaší lásce a modlitbách pro tento den i navěky. (*františkánské požehnání*)

Píseň: 689 *Pane, dej at' nás nic už nerozdvojí*